

Мелех Л. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри господарсько-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та
правоохоронної діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0003-2936-8426>*

Мелех Б. В.

*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри права
Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького,
<https://orcid.org/0000-0002-3125-0163>*

МИРОВА УГОДА У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

**JEL Classification: K 19
SECTION "LAW": Право**

Анотація. Стаття окреслює розуміння мирової угоди у виконавчому провадженні у практичному та теоретичному аспектах, розмежовуючи із мировою угодою під час судового провадження, а також обґрунтовує можливості застосування медіації як передумови для укладення мирової угоди, аналізуючи порядок її укладення та наслідки затвердження в судовому порядку. Окреслено те, що завданням судочинства є неупереджений, справедливий та своєчасний розгляд і вирішення справ, спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, та розгляд інших справ, віднесених до юрисдикції господарського суду та спорів у сфері публічно-правових відносин із метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави (з особливостями, встановленими Кодексом адміністративного судочинства України, щодо захисту від порушень з боку суб'єктів владних повноважень). У статті акцентується увага на тому, що мирова угода є дієвим засобом урегулювання спорів, навіть на стадії виконавчого провадження, оскільки дозволяє сторонам вирішити конфлікт цивілізовано та взаємовигідно, заощаджуючи час і нерви. Це письмова домовленість між сторонами спору, що базується на взаємних поступках, регулює їхні права та обов'язки, стосується предмета спору та не повинна порушувати прав чи законних інтересів третіх осіб. Розглянуто особливості мирової угоди у виконавчому провадженні, зокрема її значення як способу вирішення конфліктів на стадії виконання судових рішень. Проаналізовано нормативно-правове регулювання цього інституту в Україні та практичні аспекти застосування. Автором розглянуто правову природу мирової угоди як ефективного інструмента врегулювання конфліктів на стадії виконавчого провадження у цивільному та господарському судочинстві, проаналізовано порядок її укладення, наголошено на необхідності удосконалення законодавства в контексті європейських стандартів для підвищення ефективності цього інституту.

Ключові слова: суд, заходи примусового виконання, виконавче провадження, ухвала суду, компроміс і консенсус, боржник і стягувач, виконавчі процесуальні правовідносини, державний і приватний виконавець, правочини у виконавчому

провадженні, мирова угода, виконуваність угоди, медіація, примусове виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів.

Abstract. The article outlines the understanding of an amicable settlement in enforcement proceedings in practical and theoretical aspects, distinguishing it from an amicable settlement during judicial proceedings, and also justifies the possibilities of using mediation as a prerequisite for concluding an amicable settlement, analyzing the procedure for concluding it and the consequences of its approval in court. It is outlined that the task of the judiciary is the impartial, fair and timely consideration and resolution of cases, disputes related to the conduct of economic activities, and consideration of other cases referred to the jurisdiction of the commercial court and disputes in the field of public law relations in order to effectively protect the violated, unrecognized or disputed rights, freedoms or interests of individuals, the rights and interests of legal entities, the interests of the state (with the features established by the Code of Administrative Procedure of Ukraine regarding protection from violations by subjects of government authority). The article emphasizes that a settlement agreement is an effective means of resolving disputes, even at the stage of enforcement proceedings, since it allows the parties to resolve the conflict in a civilized and mutually beneficial manner, saving time and nerves. This is a written agreement between the parties to the dispute, based on mutual concessions, regulates their rights and obligations, concerns the subject of the dispute and must not violate the rights or legitimate interests of third parties. The features of the settlement agreement in enforcement proceedings are considered, in particular its significance as a way of resolving conflicts at the stage of enforcement of court decisions. The regulatory and legal regulation of this institution in Ukraine and practical aspects of application are analyzed. The author has examined the legal nature of a settlement agreement as an effective tool for resolving conflicts at the stage of enforcement proceedings in civil and commercial litigation, analyzed the procedure for its conclusion, and emphasized the need to improve legislation in the context of European standards in order to enhance the effectiveness of this legal instrument.

Key words: court, measures of enforcement, enforcement proceedings, ruling of the court, compromise and consensus, debtor and enforcement creditor, enforcement procedural legal relations, state and private enforcement officer, transactions in enforcement proceedings, settlement agreement, enforceability of the agreement, mediation, enforcement of court and other jurisdictional bodies decisions.

Вступ

Постановка проблеми. Мирова угода є одним із ключових способів альтернативного вирішення спорів у цивільному та господарському судочинстві, є також дієвим засобом урегулювання спорів на стадії виконавчого провадження. Виклики сьогодення зумовлюють зростання ролі процедур, що спрямовані на примирення сторін, зокрема у випадках, коли судовий розгляд є тривалим і обтяжливим для сторін спору. Законодавство України містить положення, що регулюють порядок укладення мирових угод, що обумовлює актуальність теми дослідження, зокрема це пов'язано із необхідністю удосконалення національного законодавства щодо мирових угод в умовах гармонізації права України з європейськими стандартами. Водночас в Україні інститут мирових угод залишається недостатньо розвиненим на стадії виконавчого провадження, що потребує аналізу і запозичення позитивного досвіду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні мирова угода розглядається переважно в контексті забезпечення доступу до правосуддя та зниження навантаження на судову систему, однак варто її дослідити і на стадії виконавчого провадження. Дослідники, такі як О. Г. Бортнік [1], С. С. Бичкова [2], О. Б. Верба [3,4,5,6,7], М. О. Ткаченко [8] акцентують увагу на теоретичних аспектах мирової угоди, її значенні для примирення сторін, а також на процесуальних проблемах, що

виникають під час її укладення та виконання. Наукові праці переважно висвітлюють національні аспекти цієї проблеми, без комплексного дослідження спільних і відмінних рис у контексті гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами.

Мета статті полягає в окресленні розуміння мирової угоди у виконавчому провадженні, її розмежування із мировою угодою під час судового провадження, обґрунтування можливості застосування медіації як передумови для укладення мирової угоди, а також аналізі порядку її укладення та наслідків затвердження її у судовому порядку.

Результати

Мирова угода є письмовою домовленістю, укладеною сторонами спору з метою його врегулювання на основі взаємних поступок, яка стосується виключно прав та обов'язків сторін. Сторони можуть укласти мирову угоду та повідомити про це суд шляхом спільної письмової заяви на будь-якій стадії судового процесу. До ухвалення судового рішення у зв'язку з укладенням мирової угоди, суд роз'яснює сторонам наслідки такого рішення та перевіряє, чи не обмежені представники сторін у вчиненні певних дій [5].

Укладена мирова угода затверджується ухвалою суду, в резолютивній частині якої зазначаються умови угоди. Затверджуючи мирову угоду, суд одночасно закриває провадження у справі. Верховний Суд зазначив, що сторони мають право укласти мирову угоду на будь-якій стадії судового розгляду, тобто після відкриття провадження у справі судом першої, апеляційної чи касаційної інстанції та до ухвалення судового рішення за результатами такого розгляду.

Після ухвалення судового рішення, судовий процес припиняється. Однак, захист прав продовжується у формі виконання судового рішення, яке може бути добровільним або примусовим (виконавче провадження). Згідно з частиною другою статті 19 Закону України «Про виконавче провадження» [9], сторони у процесі виконання рішення мають право укласти мирову угоду, яка затверджується судом, який видав виконавчий документ. Затвердження судом мирової угоди є підставою для закінчення виконавчого провадження.

Після укладення мирової угоди сторони подають її в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який протягом трьох днів передає її до суду, що видав виконавчий документ, для затвердження. Суд розглядає питання затвердження мирової угоди протягом десяти днів з моменту отримання відповідної заяви та виносить ухвалу. Проте суд може відмовити в затвердженні мирової угоди, якщо її умови суперечать закону, порушують права чи законні інтереси інших осіб, є невиконуваними або якщо одну зі сторін представляє законний представник, чії дії суперечать інтересам особи, яку він представляє.

На відміну від цивільного та господарського процесуального законодавства, що передбачають можливість укладення мирової угоди під час виконання судового рішення, адміністративне судочинство регулює вирішення спору шляхом подання заяви про примирення. Така заява може бути оформлена як єдиний документ, підписаний обома сторонами, або як окремі документи: заява однієї сторони про умови примирення та письмова згода іншої сторони з цими умовами. Заява подається в письмовій формі державному виконавцеві, а суд розглядає її протягом десяти днів, після чого може винести ухвалу про затвердження умов примирення сторін виконавчого провадження. Суд не затверджує умов примирення або не приймає відмову стягувача від примусового виконання, якщо це суперечить закону, порушує права, свободи та інтереси третіх осіб або виходить за межі компетенції суб'єкта владних повноважень. Мирова угода чи заява про примирення набувають юридичної сили лише після їх затвердження судом і стають підставою для завершення виконавчого провадження [5].

З огляду на це можливість урегулювання відносин на стадії судового провадження теж є проявом вирішення спору з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів осіб.

Так, у цивільному та господарському провадженнях мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на підставі *взаємних поступок* і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін; у мировій угоді сторони можуть вийти за межі предмета спору за умови, що мирова угода не порушує прав чи охоронюваних законом інтересів третіх осіб (ч. 1 ст. 207 ЦПК України [10], ч. 1 ст. 192 ГПК України[11]). Ці особливості дають змогу відмежувати цей інститут від відмови позивача від позову та визнання позову відповідачем (ст. 206 ЦПК України, ст. 191 ГПК України).

Після завершення судового процесу право на укладення мирової угоди може бути реалізовано лише за наявності відкритого виконавчого провадження. Суб'єктами, уповноваженими звертатися до суду з клопотанням про затвердження мирової угоди, є державні або приватні виконавці, у провадженні яких перебуває відповідне виконавче провадження. Такий висновок зробив Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду при розгляді справи № 753/16296/14-ц.

Верба О. Б. вважає недоцільною вимогу ЦПК щодо обов'язкового подання заяви про визнання мирової угоди в процесі виконання до суду через державного виконавця. Сторони можуть безпосередньо подавати заяву до суду, оскільки суд є суб'єктом виконавчого провадження [6, с. 8]. Дійсно, підтримуємо вищевказаного автора і в певному аспекті доповнюємо його думку тим, що пропозиція буде більш слушною, якщо взагалі виключити можливість подання мирової угоди до суду через державного виконавця.

Порядок укладання та затвердження мирової угоди під час виконавчого провадження врегульований статтею 434 Цивільного процесуального кодексу України[10]. Зокрема, частина перша цієї норми встановлює, що мирова угода, укладена між сторонами, або заява про відмову стягувача від примусового виконання в процесі виконання рішення подається в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше триденного строку передає її для затвердження до суду, який видав виконавчий документ.

На законодавчому рівні встановлено, що мирова угода може бути укладена після ухвалення судового рішення, тобто після завершення судового процесу, та визначено коло осіб, які уповноважені звертатися до суду з клопотанням про затвердження мирової угоди. У разі звернення сторін безпосередньо до суду з письмовою заявою про укладення мирової угоди під час виконання судового рішення, суд повинен перевірити, чи підписана заява особами, які мають на це право. Відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 185 ЦПК України[10], заява повертається, якщо вона подана особою, яка не має процесуальної дієздатності, не підписана або підписана особою, яка не має права її підписувати, або посадовою особою, посадове становище якої не вказано.

Згідно з частиною п'ятою статті 37 Закону України «Про виконавче провадження» [9], повернення виконавчого документа стягувачу з підстав, передбачених цією статтею, не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, установлених статтею 12 цього Закону.

Отже, суди першої та апеляційної інстанцій обґрунтовано повернули клопотання про затвердження мирової угоди, подане неналежним суб'єктом відповідно до частини першої статті 434 Цивільного процесуального кодексу України.

Аргументи касаційної скарги про те, що на момент звернення до суду з цим клопотанням не було відкрито виконавчих проваджень, а тому суд мав розглянути його відповідно до положень статті 207 ЦПК України[10], є помилковими. Оскільки на час подання клопотання судовий процес було завершено, це унеможливлювало розгляд клопотання за правилами, встановленими для розгляду спільної письмової заяви сторін, поданої під час судового розгляду.

Враховуючи, що суди попередніх інстанцій не порушили вимог законодавства, у суду касаційної інстанції відсутні підстави для скасування оскаржуваних судових рішень.

Згідно з частиною другою статті 19 Закону України «Про виконавче провадження» [9], сторони у процесі виконання рішення відповідно до процесуального законодавства мають право укласти мирову угоду, яка затверджується (визнається) судом, який видав виконавчий документ.

Відповідно до частини першої статті 434 ЦПК України [10], мирова угода, укладена між сторонами, або заява про відмову стягувача від примусового виконання в процесі виконання рішення, подається в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше триденного строку передає її для затвердження до суду, який видав виконавчий документ.

Згідно зі статтею 207 ЦПК України [10], мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на підставі взаємних поступок і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін. У мировій угоді сторони можуть вийти за межі предмета спору за умови, що мирова угода не порушує прав чи охоронюваних законом інтересів третіх осіб. Сторони можуть укласти мирову угоду і повідомити про це суд, зробивши спільну письмову заяву, на будь-якій стадії судового процесу.

Тобто, суд має перевірити, чи умови мирової угоди не суперечать закону, чи дотриманий сторонами процедурний порядок звернення, чи дійсно укладено мирову угоду, який її зміст, чи зрозуміло, чітко, однозначно, безумовно викладено умови, чи стосується угода предмету спору, чи всі умови угоди підлягають примусовому виконанню, чи в результаті ліквідується спір між сторонами [7].

Судом встановлено, що умови мирової угоди викладені сторонами на окремому аркуші та підписані стягувачем і боржником.

Відповідно до частини четвертої статті 207 ЦПК України, укладена сторонами мирова угода затверджується ухвалою суду, в резолютивній частині якої зазначаються умови угоди.

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 39 Закону України «Про виконавче провадження» [9], виконавче провадження підлягає закінченню у випадках затвердження судом мирової угоди, укладеної сторонами у процесі виконання рішення.

Згідно зі статтею 208 ЦПК України [10], виконання мирової угоди здійснюється особами, які її уклали, в порядку і в строки, передбачені цією угодою. Ухвала про затвердження мирової угоди є виконавчим документом та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим Законом України «Про виконавче провадження».

Мирова угода складена українською мовою у чотирьох автентичних примірниках, що мають однакову юридичну силу: по одному для кожної зі сторін, один примірник для приватного виконавця та один примірник для суду.

Мирова угода укладена відповідно до частини другої статті 19 Закону України «Про виконавче провадження» [9] та статей 207, 208, 434 ЦПК України [10], підлягає затвердженню судом та набирає чинності з моменту набрання законної сили ухвалою суду про її затвердження.

Учасник справи, якому ухвала не була вручена в день її проголошення, має право поновити пропущений строк на апеляційне оскарження, якщо відповідну апеляційну скаргу подано протягом 15 днів з дня вручення цієї ухвали. Ухвала набирає чинності після спливу строку на апеляційне оскарження, а у разі її оскарження — після розгляду апеляційної скарги судом апеляційної інстанції.

Касаційний цивільний суд Верховного Суду (КЦС ВС) повинен роз'яснити підстави та умови укладення й затвердження мирової угоди. Районний суд, з яким погодився суд апеляційної інстанції, повернув заявникам клопотання про затвердження мирової угоди у справі про стягнення заборгованості за кредитним договором, подане сторонами після ухвалення судового рішення.

Верховний Суд погодився з висновками судів попередніх інстанцій, зазначивши, що укладення мирової угоди є правом сторін, яке вони можуть реалізувати на будь-якій стадії судового розгляду — від відкриття провадження до ухвалення рішення. Після ухвалення судового рішення процес припиняється, але захист прав продовжується через виконання рішення, що може бути добровільним або примусовим (виконавче провадження).

Законодавство визначає, що мирова угода може бути укладена під час виконання рішення, тобто після відкриття виконавчого провадження. У такому випадку угода подається виконавцеві,

який протягом трьох днів передає її суду для затвердження. Затвердження мирової угоди судом є підставою для закриття виконавчого провадження.

Отже, після ухвалення судового рішення мирова угода може бути укладена лише в процесі примусового виконання рішення, тобто за наявності відкритого виконавчого провадження. Суб'єктами, які можуть звернутися до суду з клопотанням про затвердження такої угоди, є державні або приватні виконавці, на виконанні яких перебуває відповідне провадження.

Суб'єктами, уповноваженими подавати до суду клопотання про затвердження мирової угоди, є державні або приватні виконавці, які здійснюють виконання відповідного виконавчого провадження.

Згідно зі статтею 19 Закону України «Про виконавче провадження» [9], під час виконання рішення сторони мають право укласти мирову угоду, яка затверджується судом, що видав виконавчий документ. У виконавчому провадженні, що базується на судовому рішенні у справі за позовом учасника господарського товариства в його інтересах, укладення мирової угоди, відмова від стягнення та повернення виконавчого документа можливі лише за письмовою згодою всіх осіб, які діяли в інтересах цього товариства.

Затвердження судом мирової угоди, укладеної під час виконання рішення, є підставою для завершення виконавчого провадження. На відміну від попередньої редакції частини першої статті 372 ЦПК України 2004 року, яка дозволяла укладення мирової угоди як до відкриття виконавчого провадження, так і під час нього, нині частина перша статті 434 ЦПК України передбачає, що таке право може бути реалізоване лише під час примусового виконання судового рішення, тобто за наявності відкритого виконавчого провадження.

Суб'єктами, уповноваженими подавати до суду клопотання про затвердження мирової угоди, є державні або приватні виконавці, які здійснюють відповідне виконавче провадження. Якщо ж сторони звертаються безпосередньо до суду з письмовою заявою про укладення мирової угоди під час виконання судового рішення, суд має враховувати, що така заява підписана особами, які не мають на це повноважень.

Укладення мирової угоди є способом врегулювання спору за участю суду, коли сторони добровільно погоджуються на певні умови, що затверджуються судом. Це дозволяє уникнути подальшого примусового виконання рішення. Історично, можливість укладення мирової угоди була доступна на різних етапах судового процесу, включаючи до його початку, під час розгляду справи або після винесення рішення.

Сучасна правова позиція, закріплена в законодавстві, визначає, що мирова угода може бути укладена лише в процесі примусового виконання судового рішення, тобто за наявності відкритого виконавчого провадження. При цьому, як зазначено в частині першій статті 434 ЦПК України [10], право на укладення мирової угоди реалізується за наявності виконавчого провадження, а суб'єктами, які можуть звертатися до суду з клопотанням про її затвердження, є державні або приватні виконавці, на виконанні яких перебуває відповідне провадження.

У разі, коли мирова угода укладається після завершення судового процесу, вона подається для затвердження судом через відповідального виконавця. Якщо ж сторони подають заяву про затвердження мирової угоди безпосередньо до суду, останній може повернути таку заяву, оскільки вона підписана неналежними особами.

Таким чином, законодавство чітко визначає, що мирова угода може бути укладена лише в процесі примусового виконання судового рішення, а коло суб'єктів, уповноважених подавати клопотання про її затвердження, є вичерпним і не підлягає розширеному тлумаченню.

У Цивільному кодексі України відсутнє визначення «мирової угоди», що контрастує з законодавством держав романо-германської правової системи, таких як Франція, Німеччина, Італія, Іспанія, Греція, Молдова та Польща. Наприклад, у Польщі мирова угода (*ugoda*) є консенсуальним договором, спрямованим на вирішення спору та примирення сторін, що регулюється статтями 917–918 Цивільного кодексу Республіки Польща. Згідно зі статтею 917 ЦК РП, мирова угода передбачає

взаємні поступки сторін для усунення невизначеностей щодо їхніх зобов'язань або вирішення існуючих чи потенційних спорів[7].

В українському законодавстві право сторін укладати мирову угоду під час виконання судового рішення закріплено в статті 434 Цивільного процесуального кодексу України. Ця стаття визначає, що мирова угода, укладена між сторонами, або заява про відмову стягувача від примусового виконання рішення подається в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше триденного строку передає її для затвердження до суду, який видав виконавчий документ.

Історично мирова угода виникла як інститут для врегулювання спорів шляхом взаємних поступок, що дозволяє сторонам уникнути тривалого судового процесу. У римському праві цей інститут існував у формі «transactio», що означало взаємні відмови від частини вимог для досягнення примирення.

Висновки

Таким чином, мирова угода є важливим механізмом для врегулювання спорів, який поєднує матеріально-правові та процесуальні аспекти, забезпечуючи ефективне та взаємовигідне вирішення конфліктів між сторонами.

У процесі примусового виконання судового рішення сторони мають право укласти мирову угоду, що є проявом принципу диспозитивності в судочинстві. Це дозволяє сторонам добровільно врегулювати спір, відмовившись від подальшого примусового виконання рішення. Затвердження судом такої угоди є підставою для закінчення виконавчого провадження. Таким чином, укладення мирової угоди на стадії виконання рішення є правомірним і доцільним, оскільки воно відповідає принципам цивільного процесуального права та не порушує загальнообов'язковості судового рішення.

Література

1. Бортнік О. Г. Мирова угода у цивільному судочинстві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Харків, 2007. 189 с.
2. Бичкова С. С. Мирова угода в процесі виконання рішення суду у цивільній справі. IV Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми виконавчого процесу України: теорія і практика» (м. Київ, 6 грудня 2019 р.): зб. наук. ст. / За заг. ред. С. Я. Фурси. Київ: Вид. Позднишев, 2019. С. 113–114.
3. Верба О. Б. Повноваження суду у випадках добровільного невиконання мирової угоди, укладеної на стадії виконавчого провадження. *Юриспруденція: теорія і практика*. 2008. № 7 (45). С. 35–44.
4. Верба О. Б. Особливості визнання судом мирової угоди на стадії виконавчого провадження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. Збірник наукових праць*. Львів: ЛьвДУВС, 2008. № 3. С. 102–113.
5. Верба-Сидор О. Б. Компетенція суду щодо визнання мирової угоди на стадії виконання рішень у цивільних справах. *Університетські наукові записки*. 2012. № 4 (44). С. 153–161.
6. Верба О. Б. Мирова угода сторін на стадії виконання рішення суду: визначення правової природи. *Матеріали круглого столу «Наукова спадщина професора В. В. Луця і сучасність», присвяченого пам'яті видатного вченого цивіліста, Заслуженого діяча науки і техніки України, професора Володимира Васильовича Луця, з нагоди 90-річчя з Дня його народження (Львів, 11 грудня 2023 р.)*. Львів: Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2023. 82 с. С. 11–13. URL : https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/Zbirnyk_Lviv_pamiaty-Lutsia.pdf?fbclid=IwAR166ntw6_cirXK5mYgehbQq3Mk0MW32rAeGq5ExCexNStZQh-3JXEnJxLQ
7. Верба О. Б. Повноваження суду щодо визнання мирової угоди на стадії виконавчого провадження за законодавством Республіки Польща. *Розвиток правової свідомості сучасного*

суспільства: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Тернопіль, 2009. 82 с. С. 38–41.

8.Ткаченко, М.О. Роль та інтереси виконавців та інших осіб при укладанні і затвердженні мирової угоди, яка має місце у виконавчому провадженні, судом. Часопис Київського університету права, 2019. 1,С.160-163. <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/213>

9.Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

10. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року зі змінами та доповненнями. URL:: <http://zakon.rada.gov.ua>

11. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>